

1. Obiekt

KOŚCIÓŁ RZYM.KAT.PAR.AFIALNY
PW. NAJŚWIĘTSZEGO SERCA JEZUSOWEGO

2. Czas powstania

1913 r

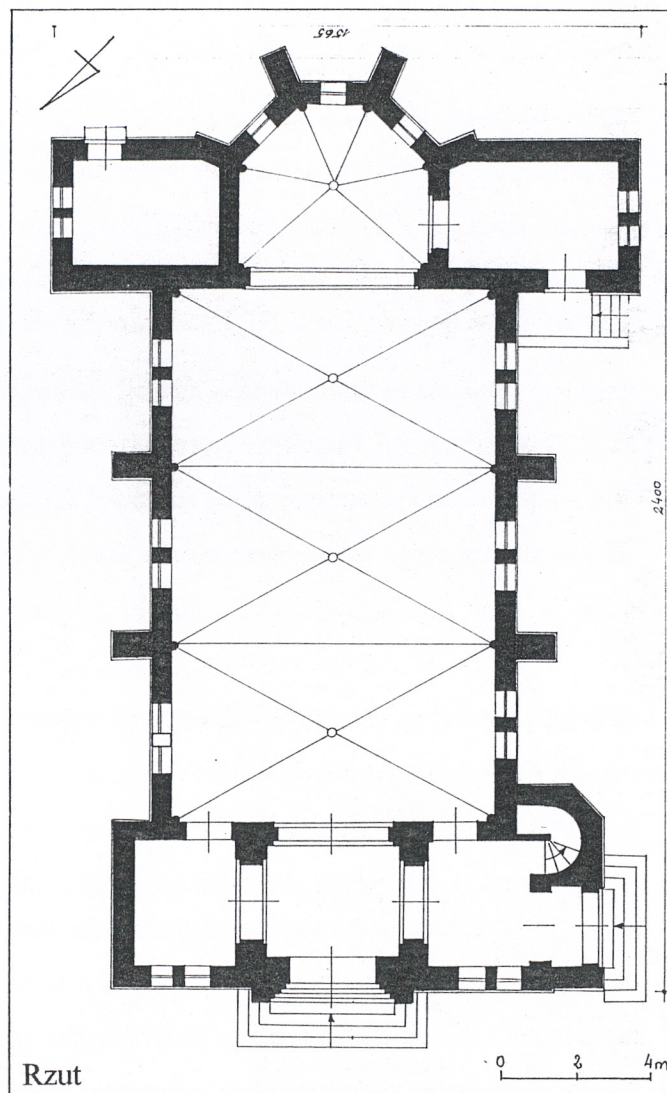
3. Miejscowość

CHOJNA

11. Zdjęcia, rzut, przekrój, sytuacja, orientacja

Fasada północno zachodnia

4. Adres

ul. Kościuszki 2
74-500 Chojna.

nr hipoteczny

5. Przynależność administracyjna

województwo Zachodniopomorskie

gmina Chojna.

pow. Gryfiński

6. Poprzednie nazwy miejscowości

Königsberg

7. Przynależność administracyjna

przed 1 VI 1975

województwo Szczecińskie

powiat Chojna.

52

8. Właściciel i jego adres Parafia rzym. kat.

p.w. Najświętszego Serca Jezusowego

ul. Kościuszki tel.4142310

74-500 Chojna

9. Użytkownik i jego adres Parafia rzym.kat.

p.w. Najświętszego Serca Jezusowego

Ul. Kościuszki tel. 4142310

74-500 Chojna

10. Rejestr zabytków

Nr A - 1200

data

25.09.2013.

Sytuacja. Kościół usytuowany jest poza obrębem średniowiecznych obwarowań w południowo wschodniej części miasta, na terenie zabudowy willowej. Położony na parceli nr 205 ograniczonej od strony północno zachodniej przebiegiem ulicy Roosewelta. Od północnego wschodu działka graniczy z zabudową mieszczańską, a od wschodu i południa otoczona jest ogrodami. Jest ogrodzona metalowym płotem na podmurówce betonowo ceglanej. Kościół zwrócony prezbiterium w kierunku południowo wschodnim odsunięty jest od strony ulicy Rooseelta w głąb działki. W niewielkiej odległości od kościoła, po jego południowej stronie stoi budynek plebani, a przy południowo zachodniej granicy działki usytuowana jest kapliczka wybudowana po 1945r. Po północno zachodniej stronie kościoła stoją rzeźby dwóch aniołów z dawnego pomnika poświęconego pamięci poległych w wojnach żołnierzy. Przy wejściu na teren działki kościelnej rosną 2 lipy.

Mury obwodowe. Kościół posadowiony na fundamentach z kamieni granitowych zbudowany jest z cegły maszynowej w wiązaniu kowadełkowym. Lico zewnętrzne ceglane z cegły ceramicznej poza blendami na wieży, które są otynkowane tynkami wapienno cementowymi. Mury od strony wnętrza wybudowane z cegły silikatowej. Przypory przykryte są dachówkami. Ściany wewnętrzne są otynkowane tynkami wapienno cementowymi, poza pasem dolnym, oraz żebrami i słupkami, pozostawionymi w licu ceglanym. Ściany pomalowane są na biało. Na łuku tęczowym polichromie.

Sklepienia i stropy. Wnętrze nawy przykryte jest sklepieniami krzyżowo żebrowymi. Żebra sklepienne spływają na ściany w formie półwałkowych służek. Wnętrze apsydy przykryte jest sklepieniem konchowym z żebrami również opartymi na służkach. Sklepienia są murowane z cegły, od strony poddasza przykryte płaszczem betonowym. Wnętrza krucht i zakrystii przykryte są stropami drewnianymi z podsufitką, otynkowanymi. We wnętrzu wieży stropy drewniane, belkowe.

Wieżba dachowa i pokrycie dachu. Wieżba dachowa drewniana o ustroju wieszarowym. Do krokwi przybite sąłaty, a na nich położona jest dachówka ceramiczna, karpiówka. Przy krawędziach wszystkich połaci dachów położone są rynny połączone z rurami spustowymi, wykonanymi z blachy ocynkowanej. Nad rynnami umocowane są drabinki przeciwsniegowe, metalowe.

Posadzki i podłogi. W nawie posadzki z biało czarnych płyt ze sztucznego kamienia. W zakrystii oraz na emporze organowej podłogi drewniane, deskowe.

12. Autorzy, historia obiektu, określenia stylu
Kościół p.w. Najświętszego Serca Pana Jezusa zbudowany został w 1913 roku, jako świątynia katolicka. Był pierwszą od czasów reformacji świątynią katolicką na terenie miasta, służącą nie tylko mieszkańcom Chojny ale również północnej części ówczesnego powiatu chojeńskiego. Parafia w Chojnie podlegała diecezji wrocławskiej, wydzielona została z parafii w Kostrzynie, która erygowana w lipcu 1858r była pierwszą placówką tego typu na terenie Nowej Marchii. Do powstania parafii w Chojnie, erygowanej w 1913 roku, przyczynił się wzrost liczby ludności wyznania katolickiego, rekrutującej się w dużej mierze z polskich pracowników sezonowych. W okresie poprzedzającym budowę świątyni, ludność wyznania katolickiego miała do dyspozycji jedną salę w klasztorze poaugustiańskim, na piętrze obecnej kaplicy Matki Boskiej. Budowę kościoła wspierało stowarzyszenie *Bonifatiusverein*, zorganizowane przez przywódcę niemieckiego ruchu katolickiego konwertytę hrabiego Józefa von Stolberg. Pod budowę kościoła parafia

14. Kubatura	15. Powierzchnia użytkowa	16. Przeznaczenie pierwotne Kościół parafialny	17. Użytkowanie obecne Kościół parafialny
18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja W 1945 roku kościół został przejęty przez polską parafię rzymsko katolicką. Do lat siedemdziesiątych był jedyną czynną w Chojnie świątynią. Prac remontowych prowadzono niewiele. W latach sześćdziesiątych wykonano polichromie na łuku tęczowym. W latach siedemdziesiątych wybudowano kaplicę po południowej stronie kościoła. W roku bieżącym wymieniane jest ogrodzenie od strony ulicy Rooswelta i po stronie południowej.		19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje) Na murach zewnętrznych korpusu, prawie nad każdym oknem widoczne są pionowe pęknięcia, wynikające najprawdopodobniej z osiadania budowli. Zniszczone są tynki w blendach na elewacjach wieży; odparzone, złuszczone z częściowymi ubytkami. Uszkodzonych jest też kilka szybek w oknach. Pozostałe elementy konstrukcji i wystroju zachowane są w stanie dobrym. 20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie Zaleca się założenie plomb na pęknięciach muru, w celu stwierdzenia czy proces pęknięcia postępuje. W blendach na elewacjach wieży zaleca się wymianę tynków na nowe, wapienne cementowe o gładkiej fakturze. Zaleca się też zachowanie metalowego płotu po północnej stronie kościoła i reperację ceglanego cokołu. Konserwacji wymagają rzeźby aniołów z dawnego pomnika.	

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

24. Uwagi różne

Nr inw. 592 C/99

Nr. neg. 65-530-65.553

25. Opracował

mgr, K.Kazimiera Kalita Skwirzyńska, 09, 1999r

tekst

imię, nazwisko, data, podpis

plany, rysunki

mgr, K.Kazimiera Kalita Skwirzyńska, 09, 1999r

imię, nazwisko, data, podpis

zdjęcia fotogr.

mgr, K.Kazimiera Kalita Skwirzyńska, 09, 1999r

imię, nazwisko, data, podpis

miejsce przechowywania negatywów

KARTA PO WYPEŁNIENIU PODLEGA OCHRONIE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW PRAWA AUTORSKIEGO

22. Biblioteka

Schematyzm diecezji Szczecińsko Kamieńskiej. Szczecin 1987, s.89

26. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

23. Źródła ikonograficzne i fotografia (rodzaj, miejsce przechowywania, sygnatury)

27. Załączniki

1. Miejscowość CHOJNA	2. Obiekt (nazwa jak w karcie) Kościół N.S.Jezusowego	3. Zawartość wkladki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego) c.d.tekstu,foto
--------------------------	--	---

c.d.p.13

Schody. Schody zewnętrzne występujące przed wejściami do wieży i krucht przywieżowych z bloków granitowych. Schody prowadzące do zakrystii betonowe. We wnętrzu schody prowadzące na emporę organową betonowe z metalową kutą balustradą. W wieży schody drewniane, jednobiegowe i drabiny.

Stolarka drzwi. We wszystkich wejściach do wnętrza osadzona stolarka drewniana, deskowa z okuciami. W wejściu głównym do wieży nad drzwiami nadświetle podzielone szprosami na 5 pól. Na skrzydłach drzwi ozdobne okucia kowalskie. We wnętrzu kruchty przywieżowej drzwi dwuskrzydłowe, płycinowe, w połowie przeszklone. Drzwi do zakrystii i kruchty przy apsydzie jednoskrzydłowe, deskowe, z okuciami.

Stolarka okien. W oknach korpusu osadzone jest szkło witrażowe, białe z bordiurami z kolorowych szybek, oprawne w ołowiane szczebłinki i wzmocnione żeliwnymi wiatrownicami. W oknach apsydy witraże z przedstawieniami figuralnymi. W oknach zakrystii stolarka drewniana, ościeżnicowa, dzielona prostymi słupkami i szprosami. W oknach wieży szczebłinkowe żaluzje.

Rzut. Kościół składa się z korpusu nawy, części wieżowej i prezbiterialnej. Nawa na rzucie prostokąta o wymiarach 15,00 x 9,60 jest jednoprzestrzenna. Do kwadratowej w rzucie wieży o wymiarach 4,60 x 5,00 przylegają dwie kruchty. Przy kruchcie południowej usytuowany jest ryzalit z wejściem do wnętrza a do wschodniego narożnika ryzalitu przylega pięcioboczna klatka schodowa. Część prezbiterialna składa się z apsydy zakończonej trzema bokami z sześcioboku, zakrystii przyległej do apsydy od strony południowej i kruchty położonej po stronie naprzewległej. Całkowita długość kościoła wynosi 24,00m.

Bryła kościoła jest złożona, wielostopniowa, ze zróżnicowanymi wysokościami i odrębnymi dachami nad każdym z członów. Nawa korpusu o wysokości około 8,00m nakryta jest dachem dwuspadowym z sygnaturką przy szczycie wschodnim. Apsyda tej samej wysokości co nawa, przykryta jest dachem pięciopołaciowym, a jej kalenica położona

c.d. p.12

wykupiła od miasta parcelę położoną poza terenem średniowiecznych obwarowań, na placu położonym na południowo wschodnim obrzeżu dziewiętnastowiecznej części miasta, w pobliżu szosy prowadzącej w kierunku Mieszkowic. Wzniesiony w 1913r kościół był jedną z większych katolickich budowli sakralnych na terenie Nowej Marchii. Równocześnie z kościołem wzniesiona została plebania usytuowana nieopodal. Po 1945 roku zespół przejęty został przez polską parafię katolicką, która do lat siedemdziesiątych była jedyną parafią w mieście.

Kościół neogotycki.

Wkładkę założył: mgr, K.Kazimiera Kalita Skwirzyńska, 09, 1999r
(imię, nazwisko, data)

c.d. zał. nr. 2 →

Miejsce przechowywania negatywów:

Elewacja południowo zachodnia

Fragment apsydy

Elewacja północno wschodnia

Wnętrze kruchty podwieżowej

1. Miejscowość	2. Obiekt (nazwa jak w karcie)	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
CHOJNA	Kościół N.S.Jezusowego	c.d.tekstu,foto

c.d. p.13

jest niżej niż dach korpusu. Elewacje obu części świątyni są oszkarpowane. Przyległe do apsydy zakrystia i kruchta znacznie niższe, przykryte są dachami trójpołaciowymi. Wieża czterokondygnacyjna nakryta jest dachem dwuspadowym z trójkątnymi szczytami od strony południowo wschodniej i północno zachodniej. Przyległe do niej kruchty o połowę niższe, przykryte są dachami dwuspadowymi z trójkątnymi szczytami od strony południowej i północnej. Ryzalit przy kruchcie południowej o połowę niższy od niej, przykryty jest dachem dwupołaciowym. Klatka schodowa nieco niższa od kruchty przykryta jest dachem pięciopołaciowym.

Elewacje nawy korpusu opracowane są identycznie. Podzielone przyporami na trzy pola, w których usytuowane są ostrołukowe okna typu bliźniaczego. Podobnie podzielone są elewacje apsydy, w których występują okna pojedyncze. W północno zachodniej elewacji zakrystii mieści się odcinkowo zakończone wejście do wnętrza, poprzedzone schodami. W elewacji południowej mieszczą się dwa ostrołukowe okna. W kruchcie północnej, wejście do wnętrza mieści się w elewacji wschodniej a w północnej usytuowane są dwa okna rozwiązane w ten sam sposób jak w zakrystii. Na osi fasady wieży mieści się ostrołukowy portal poprzedzony schodami. Umieszczony w pogrubieniu mury zakończonego trójkątnym szczykiem. Ościeża portalu są profilowane. Nad portalem usytuowana jest rozeta wypełniona maswerkami, a na poziomie ostatniej kondygnacji elewacje podzielone są; od zachodu i wschodu trzema ostrołukowymi otworami akustycznymi a od południa i północy potrójnymi blendami ostrołukowymi. Szczyty wieży podzielone są blendami i maswerkami. Elewacje przyległych do wieży krucht, od zachodu opracowane są analogicznie. W przyziemiu podzielone podwójnymi okienkami ostrołukowymi i zwieńczone pasami fryzów wypełnionych motywami ostrołukowych blend. Obie kruchty zakończone są od północy i południa trójkątnymi szczytami, które podzielone są potrójnymi blendami wypełnionymi dekoracją maswerkową. Przyziemie

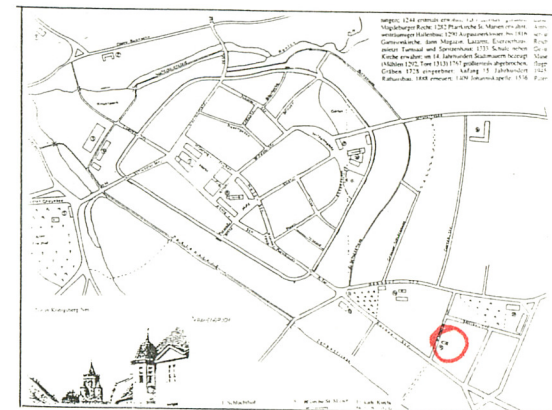
c.d. zał. nr 3. →

mgr, K.Kazimiera Kalita Skwirzyńska, 09, 1999r

Wkładkę założył:
(imię, nazwisko,data)

Miejsce przechowywania negatywów:

OZGraf. Z.P. Ostróda zam. 699 nakł. 22.600

Orientacja

Plan sytuacyjny

Widok na prezbiterium

Widok na płn. Zach. Ścianę nawy korpusu

Widok na płn. Wsch. ścianę nawy korpusu

1. Miejscowość	2. Obiekt (nazwa jak w karcie)	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
c.d.p.13 CHOJNA	Kościół N.S.Jezusowego	c.d.tekstu,foto

północnej elewacji kruchty północnej jest bezokienne. Południową zasłaniają ryzalit i klatka schodowa. W południowej elewacji ryzalitu mieści się wejście do wnętrza, szerokie, zakończone łukiem odcinkowym. Górne partie elewacji klatki schodowej podzielone są małymi ostrołukowymi okienkami.

Wnętrze. Jednoprzestrzenne wnętrze nawy korpusu otwarte jest w kierunku apsydy ostrołukowym łukiem tęczowym, o profilowanych krawędziach i podłuczu. W bocznej ścianie apsydy mieści się wejście do zakrystii. W kierunku kruchty podwieżowej i przyległych do niej pomieszczeń nawa główna otwarta jest trzema arkadami; odcinkową pośrodku oraz ostrołukowymi po bokach. Nad arkadą środkową umieszczona jest empora organowa otwarta do wnętrza arkadą ostrołukową. Po jej obu stronach umieszczone są dwie mniejsze ostrołukowe arkady, zamknięte w dolnych partiach litymi balustradami. Wnętrze kruchty podwieżowej oddzielają od bocznych łęki arkadowe. Prędsioniek przed głównym wejściem do kruchty podwieżowej oraz kruchty południowej zamyka stolarka drzwiowa. W narożniku wschodnim tej ostatniej kruchty usytuowana jest klatka schodowa prowadząca na empore.

Wypożażenie pochodzi niemal w całości z okresu budowy kościoła. Składają się nań; ołtarz główny, chrzcielnica, prospekt organowy, świeczniki wiszące, lichtarze, ławki, feretrony, krzesła, konfesjonały, krzyże ołtarzowe, 3 witraże w oknach apsydy. Nad łukiem tęczowym polichromia figuralna wykonana w latach sześćdziesiątych XXw, przedstawiająca Boga Ojca, Chrystusa i Matkę Bożą z grupą kapłanów po lewej stronie i siostr zakonnych po prawej. Pod tymi ostatnimi przedstawieniami pokazane są sceny; po lewej modlącą się rodzinę, po prawej Chrystus ukazujący się świętej Faustynie. W wieży wiszą 2 dzwony, oba przeniesione tu z innych kościołów. Pierwszy z 1656 roku, z krucyfiksem na płaszczu pochodzi z kościoła Mariackiego, a drugi z 1934 roku z kościoła w Barnkowie. Na poddaszu kościoła wisi świecznik wiszący z końca XIXw przeniesiony z innego kościoła. Ponadto na placu przykościelnym ustawione są dwie rzeźby aniołów z 4 ćw. XIXw, przeniesione tu w latach sześćdziesiątych z pomnika poświęconego pamięci poległych żołnierzy w wojnie francusko pruskiej.

Instalacje. Elektryczne.

Miejsce przechowywania negatywów: mgr, K.Kazimiera Kalita Skwirzyńska, 09, 1999r

OZGraf. Z.P. Ostróda zam. 699 nakł. 22.600

Wzór ODZ 1978 r.

Kapliczka przy południowo zach. Granicy działki

Widok na plebanię.

Fragment więźby dachowej